

Βρισκόμαστε σήμερα συγκεντρωμένοι στην περιοχή του Προσηλίου, στη βραχώδη πλαγιά του οποίου συντελέστηκε ένα από τα πολλά αποτρόπαια εγκλήματα του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Λίγα μέτρα ψηλότερα από αυτό το σημείο εκτελέστηκαν άνανδρα και εντελώς αδικαιολόγητα 14 άνδρες, 14 άμαχοι Βογατσιώτες μόνο και μόνο για την ικανοποίηση της θηριωδίας του φασισμού.

Με τη συμπλήρωση φέτος 75 χρόνων από τη θυσία των συμπατριωτών μας, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Άργους Ορεστικού ομόφωνα αποφάσισε να εκπληρώσει το οφειλόμενο χρέος τιμής, με την ανέγερση αυτού του μνημείου. Λιτού μεν, γεμάτου δε, σε νοήματα και κάλλος.

Τα 75 χρόνια είναι και πολλά, αλλά συγχρόνως, είναι και λίγα. Είναι πολλά διότι σήμερα ανάμεσά μας βρίσκονται εν ζωή ελάχιστοι μάρτυρες εκείνης της απάνθρωπης εποχής. Και ο φόβος της λήθης ίσως έριχνε βαριά τη σκιά του στους συγγενείς των αδικοχαμένων. Είναι όμως και λίγα, διότι δυστυχώς όλα αυτά τα χρόνια ο φασισμός δεν πέθανε. Οι κτηνώδεις του κραυγές συνεχίζουν με διάφορους τρόπους και σήμερα να τραντάζουν εφιαλτικά την ατμόσφαιρα.

Για τους λόγους αυτούς, που είναι λόγοι ιστορικής ευθύνης και ηθικού χρέους, αποφασίσαμε ως Δήμος Άργους Ορεστικού να κληροδοτήσουμε, μέσω αυτού του μνημείου, στην παρούσα γενιά αλλά και στις επόμενες, μια θύμηση και μια υπόσχεση: τη θύμηση ότι ο ολοκληρωτισμός σκοτώνει. Και την υπόσχεση ότι δεν θα επιτρέψουμε ποτέ στο μέλλον, με οποιοδήποτε κόστος, να επαναληφθεί η βαρβαρότητά του.

Με το μνημείο αυτό τιμούμε νεκρούς. Πόσο νεκροί όμως μπορούν να θεωρούνται εκείνοι που το αίμα τους, μαζί με το αίμα εκατομμυρίων άλλων συμπατριωτών αλλά και συνανθρώπων ανά την υφήλιο, κατάφεραν να μαλακώσουν το χώμα, ώστε εύφορο πια από τη θυσία τους, να καρποφορήσει κάποτε την ειρήνη και τη λευτεριά; Δεν τιμούμε λοιπόν νεκρούς αλλά

ζωντανούς. Γιατί η ζωή μας οφείλεται κατά πολύ και σ' αυτούς. Μπορεί τη στιγμή της εκτέλεσης οι 14 συμπατριώτες μας να πέρασαν στη μεριά των ηττημένων, των άοπλων που λύγισαν μπροστά στην ακαταμάχητη δύναμη των όπλων. Και πώς θα μπορούσε να ήταν αλλιώς, αφού επρόκειτο για άοπλους, ανυπεράσπιστους ανθρώπους. Όμως τελικά η ιστορία τους κατέταξε στη μεριά των νικητών. Γιατί κάθε μεγάλη νίκη στους αιώνες, έτσι είναι φτιαγμένο, διέρχεται από τον θάνατο τον ευγενικό, τον τιμημένο. Γι' αυτό, από το σημείο στο οποίο βρισκόμαστε, επιθυμώ να κάνω μία πρόταση: να θεσπιστεί την ημέρα της εκτέλεσης των δεκατεσσάρων μία σιωπηρή πορεία μνήμης, κατά την οποία Βογατσιώτες θα ξεκινούν από το χωριό πεζοί, για να αποδίδουν φόρο τιμής σε αυτό εδώ το μνημείο.

Θέλω όμως, από τη θέση αυτή, κλείνοντας, να ευχαριστήσω εκ μέρους του Δήμου Άργους Ορεστικού και φυσικά του τοπικού διαμερίσματος Βογατσικού την αρχιτέκτονα κυρία Χριστίνα Μαυροπαίδη, η οποία φιλοτέχνησε και επέβλεψε την ανέγερση του μνημείου αφιλοκερδώς. Επιτρέψτε μου να καταθέσω ότι η ανιδιοτελής της προσφορά ταυτίζεται απόλυτα με όσα συμβολίζει η δημιουργία της. Κυρία Μαυροπαίδη, εκφράζοντας νομίζω το σύνολο των Βογατσικτών, σας λέω ότι από σήμερα σας θεωρούμε δικαίως εξέχουσα δημότη του Δήμου μας. Θα ήταν επίσης σοβαρή παράλειψη να μην ευχαριστήσω εκ βάθους καρδιάς δύο ακόμη συνδημότες μας: την κυρία Πόλυ Μπλιάγκα, η οποία οικειοθελώς συνέλεξε προφορικές μαρτυρίες για το γεγονός που σήμερα τιμούμε και τον γιατρό – συγγραφέα κύριο Νώντα Τσίγκα για την επίσης αφιλοκερδή επιμέλεια και όχι μόνο του πολύτιμου και καλαίσθητου λευκώματος, που σε λίγο θα παρουσιαστεί στην πλατεία του Βογατσικού. Δύο εκλεκτά τέκνα του Βογατσικού και μία μακεδόνισσα εκ Θεσσαλονίκης έκαναν τη μνήμη και το χρέος *πολιτισμό*. Ο Δήμος Άργους Ορεστικού σας ευγνωμονεί.

Όπως φυσικά ευγνώμονες είμαστε όλοι στους 14 θυσιασθέντες για την ειρήνη και τη λευτεριά. Ο Θεός να αναπαύει τις ψυχές τους, να συγχωρεί τους εκτελεστές τους και να μας φωτίζει όλους, ώστε ποτέ ξανά στο μέλλον να μην χρειαστεί να τιμήσουμε εμείς ή τα παιδιά μας θύματα του ανθρωποφάγου τέρατος του πολέμου.

Αιωνία η μνήμη τους,

σας ευχαριστώ.

<https://www.youtube.com/watch?v=VBCxs5WOp-8>